Szakonyi Károly

Ákos

Kedves Ákos, attól kezdve, hogy egy napon a Rákóczi úti Marika presszóban Fejes Bandi bemutatott bennünket egymásnak, jó barátságba kerültünk. Összejártunk, jókat iszogattunk, dumáltunk nagy egyetértésben a Váci utca 40-ben, családi lakásotokban, ahol édesanyáddal is találkozhattam, aztán amikor a *Mindennap élünk* forgatókönyvéért kapott hetven-valamennyi ezer forintért öröklakást vettél Budán, a Margit-hídnál épült OPT-házban, ott is. Noha tudtam, mert beszéltél róla, hogy miért nem vettek fel érettségi után az egyetemre, és említetted édesapád neofita katolikusságát is, de mindarról, amit az Új Írás online számában olvashattam gyerekkori keserves élményeidről, nem beszéltél soha. Persze, emlékszem, hogy bármit kellett is átélnünk a háború alatt, mi, kamaszok (gyerekek) arról soha nem beszéltünk egymásnak, amikor negyvenötben visszaültünk az iskolapadba. Miért? Ki akartuk törölni az emlékezetünkből, vagy jobbnak láttuk eltemetni minden szörnyűséget? Amiket aztán majd csak hosszú évek múlva mertünk felhozni a múlt mélységes kútjából? Írásod emlékezetett azokra az időkre. Te egy esztendővel vagy fiatalabb nálam, s minthogy én októberi születésű lévén csak 7 évesen kezdhettem iskolába járni, ha jól számolom, mindketten 1942-ben kezdtük a gimnáziumot. Én a Barcsay utcai Madáchban, ahol ugyanolyan rendelkezések voltak, mint a tiedben. Vagyis az Á osztályba kerültem, a B-be pedig – ahogy a Madáchban diszkréten fogalmazták – a *másvallásúak*. És ezen nem a protestánsokat értették. Ez vagy tizenöt évvel azelőtt történt, hogy megismerkedtünk. Az írásaink hoztak össze bennünket, a novelláid a Kortársban, a könyveid, filmed és az egyetem. Emlékszel? Kérdeztem Tőled, nem akarsz-e egyetemre járni, mert nekem szóltak a minisztériumban, hogy adnak ösztöndíjat, Szabó Istvánnal már megkaptuk, gondoltam, Te is jöhetnél. (Jöttél is, és ki is tartottál a diplomáig, nem úgy, mint Pista meg én.) Aztán ott voltak a családi, baráti nyaralások Szárszón, a bérelt házban. Sok közös élmény, átbeszélgetett napok, hosszú évek… A fiatalságtól lassacskán az öregedésig. De azt a kamaszt, akit most megírtál, nem ismertem. El volt rejtekezve Benned. S most, hogy olvashattam róla, megint éreztem azt az igazságtalanságot, amit a személyes érdem nélküli származás adta, kivételezett helyzetet jelentett (és mindig is jelent) szemben azzal kiszolgáltatottsággal, ami pusztán a származása miatt sújt valakit. Erről a

érzésről se beszéltünk soha, nem emlegettük, pedig ott élt kiben-kiben a maga tapasztalata szerint. Ismertelek barátként, íróként, de most ezzel a vallomással teljesebben. Ahogy öregszünk, egyre többet gondolunk a múltra. Mert már tudjuk, hogy emlékezni kell. És emlékeztetni…

Barátsággal Karcsi